

**UCHWAŁA NR 15/III/24
RADY GMINY ZAMBRÓW**

z dnia 27 czerwca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zambrów na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i poz. 721), art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424) Rada Gminy Zambrów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zambrów na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr 291/XXVII/22 Rady Gminy Zambrów z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zambrów na lata 2022-2026.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zambrów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jolanta Wielgat

Załącznik do uchwały Nr 15/III/24
Rady Gminy Zambrów
z dnia 27 czerwca 2024 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE ZAMBRÓW NA
LATA 2024-2030**

I. PODSTAWY PRAWNE REALIZACJI DZIAŁAŃ NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ PRZEZ GMINĘ:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 poz. 901 z późn.zm.),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939),
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870),
7. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. poz. 1163),
8. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. poz. 1166),
9. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023r., poz. 1232).

Opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424).

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy do zadań gminy i powiatu na zasadach określonych m.in.

w przepisach ustawy z dn. 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz ustawy z dn. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151).

Zmiana ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424) i obowiązek realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej określone w art.6 ust.1 i 2 pkt.1 przyczyniły się do uchwalenia **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zambrów na lata 2024-2030** (zwanym dalej *Programem*), realizowanego na terenie Gminy Zambrów.

Program stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zambrów na lata 2016-2025, która w jednym z podstawowych założeń przyjęła wspieranie osób i rodziny w trudnych sytuacjach kryzysowych. Jednak, by skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej niezbędna jest współpraca i współdziałanie instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie oraz służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo obywateli i mieszkańców. Z tego powodu Program skierowany jest do instytucji i organizacji pozarządowych działających na terenie gminy na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, do lokalnej społeczności, a w szczególności do osób uwikłanych w przemoc. Program ma za zadanie ograniczyć skalę problemu i skutków przemocy domowej oraz zmianę świadomości społecznej, zwłaszcza odnoszącej się do mitów i stereotypów na temat przemocy domowej (to często wykorzystywany argument do stosowania przemocy lub jej usprawiedliwiania, ukrywania, bagatelizowania, deprecjonowania ofiar przemocy). Program

ma charakter długofalowy i obejmuje działania w latach 2024-2030. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej cele i kierunki działań będą ulegać zmianom.

Dokument ten zawiera charakterystykę problemu przemocy domowej w ujęciu teoretycznym, diagnozę środowiska lokalnego dotyczącą występowania zjawiska przemocy na terenie Gmin Zambrów i określa cele i założenia Programu, które skupiają się wokół:

- 1) zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy,
- 2) zwiększenia skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową,
- 3) zwiększenia pomocy i ochrony ofiar przemocy domowej.

II PRZEMOC DOMOWA W UJĘCIU TEORETYCZNYM

Rodzina stanowi system wewnętrznych relacji i powiązań, w którym wszyscy członkowie wzajemnie na siebie oddziałują, pozostając w dynamicznej równowadze. Przemoc występująca w rodzinie zaburza funkcjonowanie tego systemu, naruszając podstawowe prawa człowieka, niszcząc poczucie godności, szacunku i zaufania. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny wymaga podejmowania interdyscyplinarnych oddziaływań nie tylko w stosunku do osób doświadczających przemocy domowej, ale i do osób stosujących przemoc. Problem przemocy domowej dotyka osób różnej płci, wieku, pochodzących ze wszystkich warstw społecznych. Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci rzadko mężczyźni, chociaż ostatnio coraz częściej można spotkać się ze stosowaniem przemocy także wobec mężczyzn. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi. Ofiary przemocy to osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób psychicznie, fizycznie lub ekonomicznie od sprawcy. Należy podkreślić, że współczesna rodzina zagrożona wieloma problemami w coraz większym stopniu może liczyć na system wsparcia instytucjonalnego. Profesjonalizm podejścia przedstawicieli służb społecznych zawiera się w zintegrowanym podejściu do całej rodziny. Najbardziej skuteczną formą pomocy jest współpraca służb w ramach pracy Zespołów Interdyscyplinarnych.

Tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych zagrażających bezpieczeństwu zdrowiu i życiu to jeden z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa.

Ustawa o przeciwdziałaniu zmienia ustawową terminologię. Dotychczasowe pojęcia - „przemoc w rodzinie” zastąpiono terminem „przemoc domowa”, „ofiara” to „osoba doznająca przemocy domowej”. Ustawowej definicji doczekało się także pojęcie „osoby stosującej przemoc domową” wcześniej nazywaną „sprawcą”. Poszerzony został krąg osób objętych ochroną, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Najważniejsza zmiana, z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich, to uznanie małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej jako „osoby doznającej przemocy domowej”. Ponadto nowelizacja zmienia m.in. procedurę „Niebieskie Karty” i wprowadza programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z nowelizacją ustawy przemoc domową należy rozumieć „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej”. Nowelizacja wprowadza do powyższej definicji nowe elementy: żeby dane działanie lub zaniechanie było uznane za przemoc domową musi wykorzystywać przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną (także połączenie takich przewag) osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy domowej.

W szczególności, przemocą domową będą działania lub zaniechania:

- a.narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b.naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c.powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d.ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e.istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia,
- f.poniżenia lub udržczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Nowelizacja Ustawy rozszerza katalog osób doznających przemocy domowej i obejmuje:

- a. małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego
- b. wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- c. wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- d. rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- e. osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych,
- f. rodzeństwo i ich małżonków,
- g. osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- h. osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- i. osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- j. małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych osób.

Zjawisko przemocy domowej należy zatem analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doznającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc domową. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Zasadniczo wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. Przemoc fizyczna – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.

2. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.

3. Przemoc seksualna – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.

4. Przemoc ekonomiczna – to celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.

5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.

6. **Cyberprzemoc** – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona "znajomych" w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci.

Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu.

1. **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;

2. **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;

3. **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprasza często towarzyszą lży i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy „drugą szansę”. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art.207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od 2 do 12 lat.

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- 1) **objawy fizyczne** (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- 2) **objawy emocjonalne** (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
- 3) **objawy społeczne** (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- 4) **objawy seksualnego wykorzystywania** dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne).

ADRESACI PROGRAMU

Zmiany prawne od 22 czerwca 2023 r. w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły m.in. na funkcjonowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, Policję, oświatę,

ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych. Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej przepisów wprowadziła zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powoływane są grupy diagnostyczno- pomocowe.

II. DIAGNOZA

ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY ZAMBRÓW

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy domowej.

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. liczba ludności gminy Zambrów wyniosła 8 782 osoby, z czego 48,9% stanowiły kobiety (4 291 osób), a 51,1% mężczyźni (4 491 osób). W latach 2022 – 2023 liczba ludności zmalała o 26 osób, tj. o 0,3%. Liczba ludności gminy stanowi 20,9% ludności powiatu i 0,77% ludności województwa. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym (do 18 roku życia) stanowiły 19,48% (1 711 osób),
- osoby w wieku produkcyjnym (w przedziale od 19 roku życia do 65 roku życia) stanowiły 61,8% (5 428 osób),
- osoby w wieku poprodukcyjnym (kobiety po 60 roku życia, mężczyźni po 65 roku życia) stanowiły 18,7% (1 643 osób).

Z danych GOPS w Zambrówie za 2023 r. wynika, że objęto pomocą społeczną 108 rodzin z liczbą 194 osób (są to liczby rzeczywiste tzn. każda osoba, rodzina liczona jest raz bez względu na częstotliwość działania).

Skala przemocy domowej na terenie Gminy Zambrów w latach 2021 – 2023 została przedstawiona w poniższych tabelach:

Tabela 1: Liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS z powodu przemocy domowej w stosunku do liczby wszystkich osób korzystających ze świadczeń.

Rok	Liczba osób korzystających ze świadczeń OPS	Liczba osób korzystających ze świadczeń OPS z powodu przemocy domowej
2021	210	0
2022	186	0
2023	178	0

Tabela 2: Liczba Niebieskich Kart założonych przez GOPS.

Rok	Liczba Niebieskich Kart założonych przez OPS
2021	1
2022	0
2023	2

Tabela 3: Liczba osób doznających przemocy domowej wśród klientów GOPS w podziale na różne grupy społeczne.

Rok	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci (do 18 r.ż.)	Osoby starsze (powyżej 60 r.ż.)	Osoby niepełnosprawne
2021	2	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0

Tabela 4: Liczba osób stosujących przemoc domową wśród klientów GOPS w podziale na różne grupy społeczne.

Rok	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci (do 18 r.ż.)	Osoby starsze (powyżej 60 r.ż.)	Osoby niepełnosprawne
2021	0	3	0	0	0
2022	0	2	0	0	0
2023	0	0	0	0	0

Tabela 5: Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez osoby wśród klientów GOPS.

Rok	Fizycznej	Psychicznej	Ekonomicznej	Seksualnej	W formie zaniedbania
2021	0	2	0	0	0
2022	0	2	0	0	0
2023	0	0	0	0	0

Tabela 6: Liczba osób, przeciwko którym został skierowany akt oskarżenia, wobec których GOPS założył Niebieską Kartę.

Rok	Kobiety	Mężczyźni
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0

Tabela 7: Liczba wypełnionych formularzy „NIEBIESKA KARTA”

Rok	2021	2022	2023
Oświata	0	0	0
Ośrodek Pomocy Społecznej	1	0	2
Policja	23	27	39
Ochrona zdrowia	0	1	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Razem	24	28	41

Tabela 8: Wybrane dane dotyczące pracy ZI za lata 021 – 2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba NK A, z tego	24	41	41
Liczba NK A założonych dla dzieci	3	4	7
Liczba NK C	13	25	19
Liczba NK D	9	20	22
Wniosek do Sądu o wgląd w sytuację rodziny	2	0	2
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	2	0	3
Liczba odebranych dzieci na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy	0	0	0
Zakończenie procedury NK A- Razem	20	23	16
w tym na skutek			
ustanie przemocy	20	23	16
Zrealizowanie indywidualnego planu	20	23	16
Bezzasadne podejmowanie dalszych działań	5	11	16
Liczba osób umieszczonych w specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w rodzinie	0	0	0
Liczba wniosków do GKRPA o leczenie odwykowe sprawców przemocy	2	8	13
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	12	20	19
Liczba posiedzeń ZI	10	5	6
Liczba spotkań grup roboczych	0	25	40
Liczba grup roboczych	0	11	22

Analiza danych dotyczących działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zambrowie, z uwzględnieniem przemocy domowej, w latach 2021 – 2023, przedstawia się następująco:

Tabela 9: Liczba osób stosujących przemoc domową, wezwanych na rozmowę ostrzegawczą, w stosunku do liczby wszystkich osób, wobec których zastosowano procedury GKRPA.

Rok	Liczba osób, wobec których zastosowano procedury GKRPA		Liczba osób stosujących przemoc domową, wezwanych na rozmowę ostrzegawczą	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
2021	1	6	1	6
2022	0	7	0	7
2023	0	12	0	12

Tabela 10: Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których stwierdzono popełnienie przez nie przestępstwa związanego ze stosowaniem przemocy domowej i powiadomiono policję lub prokuraturę (w podziale na płeć).

Rok	Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których stwierdzono popełnienie przez nie przestępstwa związanego ze stosowaniem przemocy domowej i powiadomiono policję lub prokuraturę	
	Kobiety	Mężczyźni
2021	0	1
2022	0	0
2023	0	3

Tabela 11: Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których do sądu rejonowego złożono wnioski o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego (w podziale na płeć).

Rok	Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których do sądu rejonowego złożono wnioski o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego	
	Kobiety	Mężczyźni
2021	1	4
2022	0	2
2023	0	3

III. CELE I DZIAŁANIA

Główny cel Programu jest skonstruowany w oparciu o obszary strategiczne Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, stąd też został skoncentrowany na zwiększeniu skuteczności działań wobec osób doznających przemocy domowej, prowadzeniu oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową oraz podniesieniu poziomu świadomości społeczeństwa wobec zjawiska przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zambrów na lata 2024-2030 określa obszary strategiczne, cele operacyjne oraz działania, wokół których będą się koncentrowały dalsze zadania zaangażowanych podmiotów. By je osiągnąć i zrealizować efektywnie niezbędne jest interdyscyplinarne podejście, czyli współpraca pomiędzy poszczególnymi instytucjami, służbami i organizacjami.

Cele strategiczne oraz operacyjne, które zostały określone są następujące:

CEL STRATEGICZNY I PROFILAKTYKA, DIAGNOZA SPOŁECZNA I EDUKACJA SPOŁECZNA

Cel operacyjny: Zidentyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Lp	Podjęte działania	Wskaźniki	Realizatorzy
1.	podniesienie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej oraz świadomości konsekwencji prawnych w związku ze stosowaniem przemocy domowej	liczba upowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy domowej (ulotek, plakatów, broszur),	GOPS w Zambrowie Komenda Powiatowa Policji Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych placówki oświatowe; ochrona zdrowia; organizacje pozarządowe, Centrum Kultury Gminy Zambrów
2.	wspieranie i udział w	liczba konferencji / szkoleń /	GOPS w Zambrowie;

	działaniach informacyjno- edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej (konferencjach, szkoleniach, warsztatach itp.)	warsztatów; liczba osób uczestniczących w konferencjach / szkoleniach / warsztatach	Komenda Powiatowa Policji; Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; placówki oświatowe; ochrona zdrowia; organizacje pozarządowe, Centrum Kultury Gminy Zambrów
CEL STRATEGICZNY II OCHRONA I POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ			

Cel operacyjny: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

Lp	Podejmowane działania	Wskaźniki	Realizatorzy
1	współpraca instytucji w zakresie pomocy rodzinom zagrożonym i dotkniętym problemem przemocy domowej, stosowanie procedury „Niebieskie Karty” (NK)	liczba rodzin, w których wszczęto procedurę „NK”; liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego; liczba rodzin, w których zakończono procedurę „NK” z powodu ustania przemocy domowej	Komenda Powiatowa Policji; Sąd Rejonowy; ochrona zdrowia; placówki oświatowe; organizacje pozarządowe; GKRPA, Centrum Kultury Gminy Zambrów
2.	udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej (socjalne, psychologiczne, prawne); zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	liczba osób korzystających z poradnictwa socjalnego, rodzinnego; praca socjalna; liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową	GOPS Komenda Powiatowa Policji służba zdrowia.
3.	utworzenie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego	liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	GOPS członkowie ZI
4.	utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych	liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych w danym roku	GOPS członkowie ZI
5.	realizacja procedury „NK” przez uprawnione podmioty	liczba wszczętych procedur „NK”	jednostki organizacyjne pomocy społecznej Komenda Powiatowa Policji Żandarmeria Wojskowa

			placówki oświatowe GKRPA ochrona zdrowia
6.	informowanie osób doznających przemocy o ich prawach i możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	liczba przekazanych formularzy NK-B dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych	GOPS Komenda Powiatowa Policji Żandarmeria Wojskowa placówki oświatowe ochrona zdrowia GKRPA
7.	realizacja procedury „NK” przez uprawnione podmioty	liczba wszczętych procedur „NK”	GOPS Komenda Powiatowa Policji Żandarmeria Wojskowa placówki oświatowe ochrona zdrowia GKRPA
CEL STRATEGICZNY III ODZIAŁYWANIE NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC DOMOWĄ			

Cel operacyjny: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Lp.	Podjęte działania	Wskaźniki	Realizatorzy
1	upowszechnianie informacji o formach oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową, w tym o możliwości udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych	liczba sporządzonych formularzy Niebieska Kart-D; liczba udzielonych porad socjalnych; liczba rozpowszechnionych ulotek informacyjnych	Zespół Interdyscyplinarny
2	wdrażanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych	liczba programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych; liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym i psychologiczno-terapeutycznych; liczba osób rozpoczynających i kończących program korekcyjno-edukacyjny i psychologiczno-terapeutyczny	GOPS
3	rozpowszechnianie informatorów zawierających	liczba rozpowszechnionych informatorów	GOPS

	aktualne bazy teleadresowe właściwym miejscowo Prezesom Sądów Rejonowych, Prokuratorom Rejonowy, Komendantom Miejskim Policji, Komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom do 30 stycznia i do 21 lipca każdego roku		
4	działania wobec osób stosujących przemoc domową	liczba wszczętych postępowań, przygotowawczych w związku z przemocą domową; liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w związku z przemocą domową; liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia; liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową poprzez umorzenie postępowania	Komenda Powiatowa Policji
CEL STRATEGICZNY IV PODNIESIENIE KOMPETENCJI, ROZWIJANIE I DOSKONALENIE UMIEJĘTNOŚCI SŁUŻB I PRZEDSTAWICIELI PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH DZIAŁANIA Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ			

Cel operacyjny: Podnoszenie jakości o dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

lp	Podjęmowane działania	Wskaźniki	Realizatorzy
1	zwiększenie kompetencji członków ZI w zakresie diagnozowania zjawiska przemocy domowej	liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół Interdyscyplinarny
2	udział w szkoleniach / warsztatach / seminariach tematycznych dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej	liczba szkoleń / warsztatów / seminariów tematycznych z udziałem przedstawicieli instytucji zawodowo zajmujący się przeciwdziałaniem przemocy domowej; liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach / warsztatach / seminariach tematycznych dotyczących przemocy domowej	GOPS; Komenda Powiatowa Policji; GKRPA; placówki oświatowe; służba zdrowia; organizacje pozarządowe członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego

IV. MONITORING I PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przewiduje realizację działań profilaktycznych i pomocy świadczonej na rzecz rodzin zagrożonych problemem przemocy domowej.

Zakłada on integrację działań wszystkich podmiotów na terenie gminy, które działają na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Podstawowym standardem wdrażania Programu jest sprawne funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zambrowie, którego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów współpracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności między innymi poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej,
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy, nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte, bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej,
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i monitorowanie ich zadań,
- monitorowanie przebiegu procedur Niebieskie Karty.

Istotnym elementem sprawnego funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej jest spójny przepływ informacji pomiędzy instytucjami realizującymi Program. Osiągnięcie wyznaczonych celów jest uzależnione od stopnia zaangażowania partnerów, które umożliwia uzyskanie przez rodziny specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy w niwelowaniu skutków przemocy.

Założenia programowe wynikają z lokalnej diagnozy i zostały dostosowane do potrzeb rodzin.

1. Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zambrów na lata 2024-2028 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zambrowie.

Realizatorami Programu są głównie instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: Zespół Interdyscyplinarny Gminy Zambrów, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zambrowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Zambrów, Komenda Powiatowa Policji w Zambrowie, Sąd Rejonowy w Zambrowie, placówki oświatowe, ośrodek zdrowia z terenu Gminy Zambrów.

W realizacji programu mogą uczestniczyć partnerzy zewnętrzni, Prokuratura, Kościoły i związki wyznaniowe, organizacja pozarządowe i inni.

2. Sposób monitorowania Programu i sprawozdawczość

Monitoring Programu opierać się będzie na ocenie poziomu realizacji celów operacyjnych określonych w Programie na podstawie informacji sprawozdawczych i dostępnych danych statystycznych. Podstawowymi źródłami informacji w procesie monitorowania będzie sprawozdawczość z realizacji Programu:

- podmiotów zaangażowanych w jego realizację, składana do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zambrowie,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zambrowie przedkładana Radzie Gminy do dnia 30 czerwca każdego roku.

3. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Zambrów, w tym z wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.